

TRGOVSKI LIST

Casopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in foži se v Ljubljani.

LETO VIII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 8. oktobra 1925.

Telefon št. 552.

STEV. 118.

Evropska gospodarska kriza.

O sedanjih gospodarskih krizi v Evropi je napisal pred kratkim zelo zanimiv članek bivši angleški ministrski predsednik Lloyd George. Dasi je treba tu upoštevati, da so bile prognoze Lloyd Georgea vedno zelo pesimistične, izhaja vendar iz njihovih besed dovolj jasno, da se nahaja danes zlasti mogočna Anglija v zelo težkem gospodarskem položaju, ki se more pretvoriti v veliko katastrofo.

Obe največji industrijski državi Evrope, pravi v svojem članku Lloyd George, preživljata težke čase, dasi iz različnih vzrokov. Nemčija trpi poleg vseh povojnih posledic še na posledica denarne inflacije. Angleška pa trpi nasprotno na posledicah prenegle deflacije. Izvoz Nemčije doseže jedva 40% predvojnega. Anglija pa izvažata le 75% predvojne vrednosti izvoženega blaga. Govoreč o Nemčiji pravi, da ne bo mogla plačevati vojne odškodnine, ker ne bo hotel nemški delavec radi tega večno stradati, zbog česar je tudi Dawesov načrt nezadosten, da bi mogel garantirati redno plačevanje vojne odškodnine.

V Angliji se množina papirnatega denarja stalno manjša. V nekaterih ozirih je položaj Anglije boljši, v drugih zopet slabši kot v Nemčiji. Dežela ima dovolj kredita za nakup surovin in živil, toda brezposelnost je veliko resnejša kot v Nemčiji, kajti v Angliji znaša število brezposelnih 1.340.000, kar pomeni 12½% vsega delovnega prebivalstva, medtem ko znaša uradno ugotovljeno število brezposelnih nemških delavcev samo 200.000. Poleg tega pa je še v Angliji število brezposelnih v porastu, med tem ko v Nemčiji pada. Tudi je angleška trgovska bilanca pasivna. Največji dokaz za ranodušnost angleškega ljudstva je po mnenju Lloyd Georgea dejstvo, da ga ni moglo vzbuditi šest let slabe kupčije, nenormalna brezposelnost delavcev, ustavitve obratovanja rudnikov, plavžev in ladjedelnic. Sir Hunter, vodja ene največjih ladjedelniških družb, ki uživa v poslovnih krogih veliko zaupanje, je te dni izjavil, da gre Anglija nasproti propasti. V

govoru o vzrokih brezposelnosti je ta mož izjavil: Če bodo trajale te razmere, nas bodo privedle v bankrot in pogin. Ta čas je morda še daleč, toda smo na tej poti in ni na vidiku nobenega zboljšanja.

Kaj se v Italiji dogaja, pravi Lloyd George, je težko dognati. V tej deželi, kjer ni tiskovne svobode in torej tudi ne neodvisnih časopisov, je težko dognati resnične razmere. Veliki industrijski kapitani in finančniki občudujejo sicer Mussolinijevo vladu in tudi verujejo vanjo, vendar pa ne marajo te svoje vere podpreti z denarjem. Mussolinijevo liro plačujejo kljub temu za 30% nižje kakor Giolittijevo.

Francoska industrija, pravi nada-

lje Lloyd George, se ne more pritoževati. Francija ne pozna brezposelnosti, nasprotno vabi inozemske delavce. Toda finančno ravnotežje Francije se utegne razbiti baš v vprašanju dolgov. Če misli gospod Caillaux resnično plačevati dolgove Ameriki in Angliji, potem bo moral zvišati davke in kmalu bo konec slave. Maroška nevarnost obstoja še. Vojna v gorah je draga in neprijetna reč.

S pesimističnimi izjavami o Franciji konča veliki državnik svoj članek, v katerem pa nikakor ne more utajiti, da je položaj Anglije zbog brezposelnosti zelo resen in da ni videti prav nobenih znamenj, ki bi kazala na rešitev Anglije iz tega težkega gospodarskega položaja.

žave na zapadu. Slovenija take industrije žal dosedaj nima, dasi bi bili dani tudi pri nas zanjo predpogoji.

Za izvoz celuloze in lesovine, katere največja tovarna v naši državi se nahaja v Drvaru v Bosni, obstoja izvozna tarifa št. 3. Ta tarifa velja obenem tudi za izvoz s postaj Medvede in Zalag. Vozarina se računa pri 10 tonskem tovcu po ugodnostni tarifi 10, in znaša na 200 km 1680 par, dočim znaša po splošni tarifi vozarina 1745 para.

Končno spada v to skupino še izvozna tarifa za klorovo apno (belilni prašek) in belilno apno. Ta tarifa velja za tri postaje, Ruše, Lukavac in Jajce, dasi elektrokemična tovarna v Rušah ta prašek ne izdeluje in bi prišla v Slovenijo le postaja Hrastnik za to v poštev. Vozarina se računa po ugodnostni tarifi 2, in znaša za 200 kilometrov 510 par, dočim znaša v notranjem prometu vozarina na to razdaljo 1060 par. Znižanje znaša torej nad 50%.

Rudarska industrija.

Za rudarsko industrijo imamo štiri izvozne tarife, od katerih sta najvažnejši izvozna tarifa št. 1. za premog in izvozna tarifa št. 25. za železno, manganovo in kromovo rudo. Izvozna tarifa za premog je obstojala že pred tarifno reformo od meseca maja, ko je izbruhnila pri naših premogovnikih akutna prodajna kriza ter je bila v svoji sestavi prđhodnik in nekako poizkusno sredstvo za došedanje tarifno reformo. Tarifa velja za vse postaje, kjer se nahajajo premogovniki. Od cmrežja ljubljanske direkcije se nahaja v tarifi 24 nakladalnih postaj. Praktično prihaja v večjem obsegu seveda za premogovnike trboveljske družbe v poštev, od koder se eksportira dnevno nad dva kompletna vlaka premoga. Voznina se računa po ugodnostni tarifi št. 27, ter znaša na 100 kilometrov 215, na 200 km 330 par, dočim znaša v notranjem prometu vozna na iste razdalje 350, odnosno 510 par, tako da znaša popust v izvoznem prometu nad 35%. Ta tarifa je velika opora naše premogokopne industrije, ki je vsled velike nadprodukcije in domače industrijske krize

Ivan Mohorič:

Naša izvozno-tarifna politika.

(Nadaljevanje.)

Kemična industrija.

Za izvoz izdelkov kemične industrije imamo sedem izvoznih tarif in sicer obstoja za pospeševanje eksporta karbida izvozna tarifa št. 14, ki velja od postaj Jajce, Ruše in Šibenik do vseh obmejnih prehodov. Pri celovagonskih tovarnih se računa vozarina po tarifi št. 23, ter znaša na 100 km 595 para. Industrija karbida spada med naše prvovrstne eksportne industrije, ki izvažata preko 85% svoje produkcije v inozemstvo. Poleg izvoza karbida pa se v zadnjem času posebno dobro razvija izvoz apnenega dušika, ki je produkt nadaljne predelave karbida kemičnim putem. Zato bi bilo želeli, da bi se za to važno umetno gnojilno sredstvo, ki se izvažata iz Slovenije ne samo po celem kontinentu, marveč tudi v Ameriko, Avstralijo itd. vpeljala analogna znižana izvozna tarifa. Ta predlog je motiviran dovoljno že s tem, da se je po tarifni reformi podražil našim kemičnim tovarnam dovoz angleškega premoga, ki ga rabijo kot surovino za izdelavo karbida. V notranjem prometu se računa tovarnina za karbid po razredu A in znaša na 100 km 1020 para. — Znižanje za izvoz dosega torej nad 40 odstotkov.

Kemična tovarna v Hrastniku ima za svoje izdelke dve izvozni tarifi. Izvozna tarifa št. 26. velja za izvoz sode do vseh obmejnih prehodov in znaša vozarina na 100 km 565 par. Za izvoz solne in žveplene kiseline, ki je eden izmed glavnih proizvodov kemične tovarne v Celju in Hrastniku, velja izvozna tarifa 27., ki obsega poleg imenovanih postaj tudi še Koprivnico in Subotico. Vozarina v izvoznem prometu znaša na 100 km 740 para. V notranjem prometu se računa vozarina za sodo po razredu B, torej na 100 km 820 par, tako da znaša znižanje za izvoz nad 32%. Za žvepleno kiselino velja istotako razred B.

Za produkte suhe destilacije lesa obstojata dve tarifi. Izvozna tarifa 16. velja za aceton, metilni alkohol, acetonska olja, keton, formaldehid, soli od kisove kiseline, kisovo kiselino, olje od lesnega katrana in natrijev acetat. Tarifa velja od postaj Čačinci-Noskovci-Osijek-Pandauovci in Usore. Za tetrakloreten in trikloretilen velja od istih postaj kot prejšnja tarifa in od Jajca izvozna tarifa 28. V bližini omenjenih postaj se nahajajo središča moderne velike kemične industrije za destilacijo lesa, ki izvažata svoje produkte v vse industrijske dr-

LISTEK.

Dr. Rudolf Andrejka:

K zgodovini tujskega prometa.

(Nadaljevanje.)

L. 1910 se je zimski sport v Bohinjski Bistrici začel zelo uspešno razvijati. Zimski sportni vlaki iz Trsta, Gorice in Ljubljane so vsako nedeljo dovažali nebroj športnikov in izletnikov, ob veselih zvokih vojaške godbe na sankališču in potem v novootvorjenem, udobnem hotelu »Triglav« se je spremenila Bohinjska Bistrica v pravi eldorado ne samo sportnega, ampak tudi družabnega življenja. Zveza je skrbela za najobsežnejšo reklamo v domačih, pa tudi v čeških, dunajskih in laških listih. V Trstu je stopilo radi reklam v stalen stik s tam. potovalno pisarno Christoforides. Zaeno je izdala brošuro »Zimski šport v Bohinju« v slovenskem, nemškem in italijanskem jeziku, potem majhno športno knjižico »Sankanje in sankališče«. Za nadaljno reklamo Bohinja v poletnem času se je izdala lično ilustrirana brošura »Bohinj (Die Wachein)« v slovenskem in nemškem jeziku v 6000 izvodih, dokončala se je uredi-

tev l. 1909. započete parka in kopalnišča »Danice«.

To leto se je Zveza udeležila s posebnim oddelkom tudi mednarodne **lovske razstave na Dunaju** ter v to svrhu naročila pri akademiknem slikarju Rašici dve veliki sliki Ljubljane in panorama Triglava. Bila je odlikovana s častno diplomom. Na seji **centralne konference avstrijskih deželnih zvez**, ki se je vršila 11. junija v Trstu, je Zveza po svojem zastopniku dr. Krisperju energično predlagala, da se nakažejo državne podpore ne samo velikim, ampak tudi manjšim hotelskim podjetjem, kakor jim ima ravno Kranjska dokaj, tu je navajala kot podpore potrebne vse nove hotele na Bledu, hotel »Triglav« v Bohinjski Bistrici in hotel Zlatorog v Ukanci.

To leto se je Zvezi izpolnila davno gojena želja, da se je mogla iz dvorišnih lokalov hotela Lloydja preseliti v lep reprezentativen ob prometni cesti ležeči lokal, ki ga je dobila v novozgrajeni palači Ljudske posojilnice na Miklošičevi cesti št. 8. V tem lokalu je ostala Zveza odnosno njen »Tourist-Office« do leta 1915.

Izredna delavnost je povzročila Zvezi **ogromne stroške**, ki so od leta do leta

naraščali. Nje dolg je koncem leta 1909 narasel na 20.000 K, svoto ki je bila za tedanje čase že tako velika, da je povzročila vodstvu resne skrbi. Glavni vzrok temu težavnemu stanju društvenih financ je bil ta, da se je Zvezi ob njeni ustanovitvi obetala poleg državne podpore stalna subvencija od strani deželne odbora v znesku letnih 6000 K, od ljubljanskega mesta pa 4000 K. Dočim pa je država svojo podporo redno izplačevala, je ljubljansko mesto skrčilo svoj letni prispevek na 2000 K, deželni odbor pa vsled nedelavnosti deželnega zbora v letih 1907 do 1909 sploh ni mogel izplačati nobene subvencije.

Da se sanira obupno finančno stanje Zveze, vršila se je pri tedanji deželni vladi za Kranjsko dne 6. junija 1910 konferenca, katere se je udeležil poleg zastopnikov avtonomnih oblastev tudi odposlanec ministrstva za javna dela dr. Schindler. Na tej konferenci se je posrečilo poplačati društvene dolgove na ta način, da je prevzelo ministrstvo za javna dela dve tretjini, to je 15.000 kron, na kar je dr. Krisper iz svojih sredstev poravnal ostanek 5000 K.

Komaj je bila ta nevarnost za Zvezo odstranjena, pojavila se je druga. Ze l. 1909 so blejski interesi z nekako

ljubosumnostjo zasledovali velike Zvezine akcije v Bohinju, posebno otvoritev hotela »Triglav«, sankališča Belvedere, kopalnišča in parka »Danica« itd. Ta ljubosumnost se je pojavila končno v prikriti, a ostri opoziciji, ki je preko Gostilničarske zveze in njenega leaderja Iv. Kende, zahtevala sklicanje občnega zbora, ter na zborovanju blejskega prometnega društva napadala »absolutizem« v Zvezi ter njeno narodno pristransko in slabo denarno gospodarstvo; ostri politični boji, ki so se vršili tedaj med slovensko ljudsko in med narodnapredno stranko na Kranjskem, so pretili zanesti končno tudi v Zvezo politično strankarsko obiležje.

Pod takimi okolnostmi se je sklical končno dne 31. maja 1911 po triletnem prestanku (1908) občni zbor deželne Zveze za tujski promet, ki je bil eden najburnejših občnih zborov, kar jih je Zveza doživela. Deželni zbor kranjski je bil med tem časom vsled popolne zmage Slov. ljudske stranke postal zopet delaven, a novo izvoljeni deželni odbor je z dopisom z dne 22. aprila 1911 Deželni zvezi odredel vsako podporo in to celo pro praeterito, češ da razmere in razvoj Zveze ne dajeta jamstva za uspešno delovanje. (Dalje sledi.)

navezana na eksport, ki gre v glavnem na Madžarsko in v Avstrijo.

Izvozna tarifa št. 25. je sestavljena za eksport železne rude iz rudnikov Vareš in Lubija v Bosni, ki sta oba državna last, ki pa ležita v jako neugodnem tarifnem položaju. Glavni izvoz rude gre sedaj po novi pogodbi v Witkovice na Čehoslovaško. Dnevno smo v stanju izvoziti dva do tri vlake. Ruda mora napraviti do plavžev po 1300 do 1500 km poti, od katere pripade na našo državo povprečno ena tretjina. Zato je za izvoz rud določen najnižji prevoznik stavek, ki stoji brezdvomno globoko pod režijskimi stroški železnice. Voznina stane po ugodnosti tarifi 29. na 100 km za 10 ton 150 Din in na 500 km pa 550 Din.

(Dalje prihodnjic.)

Pšenična in ržena žetev severne poloble.

Sedaj pričbča Mednarodni poljedelski zavod te-le ocenitve za pšenico in rž.

Pšenica

v milijonih meterskih stotov.

	1925	1924	1919-23
Evropa (21 držav)	260.6	200.9	218.5
Kanada in Unija	296.7	308.8	321.8
Azija (4 države)	99.2	108.1	100.1
Sev. Afrika (4 države)	29.4	28.2	23.2
	685.9	641.0	663.6
Rusija	18.2	103.9	
Skupaj	866.1	744.9	

Pšenični pridelok podonavskih del celjenj (v milijonih meterskih stotov):

	1925	1924	1919-23
Bolgarija	13.2	7.7	8.6
Jugoslavija	22.4	15.7	13.6
Ogrska	18.1	14.0	14.5
Rumunija	29.0	19.2	22.7
Skupaj	82.7	56.6	59.4

Rž:

	1925	1924	1919-23
Evropa (19 držav)	208.3	141.6	166.4
Kanada in Unija	17.7	19.6	23.5
	226.0	161.2	189.9
Rusija	208.4	172.5	
Skupaj	434.4	333.7	

Ves pšenični in rženi pridelok severne poloble cenil zavod:

	1925	1924	1919-23
Evropa	468.9	342.5	384.9
Kanada in Unija	313.9	328.4	345.3
Azija	99.2	108.1	100.1
Severna Afrika	29.1	23.2	23.2
	911.1	802.2	853.5
Rusija	388.6	276.4	
Skupa vsota	1299.7	1078.6	

Vidimo hitro okrepitev evropskih držav in rastoči pomen Rusije, ki se zopet dela oprijema.

»Almanah za trgovino z bližnjim vzhodom.«

(Poročilo generalnega konzulata kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Trstu.)

Splošno je znano dejstvo, da se je promet preko Trsta po veliki krizi in zastoju v l. 1920, 1921 in 1922, ki ga je provzročila nova poveljna situacija, naglo popravil v letih 1923 in 1924, ko je skoro dosegel višino predvojnega prometa. Poleg drugih vzrokov za to izboljšanje kakor sklenitev raznih konvencij z državami v tržaškem zaledju, vladne subvencije parobrodni družbam in otvoritev številnih rednih zvez, ekonomski razvoj držav v zaledju kakor držav bližnjega vzhoda itd. — mora se vendar priznati, da je k temu izboljšanju mnogo pripomogla aktivnost trgovskih krogov, ki se izraža v delu tržaške trgovske in industrijske zbornice. Da so se mnoga vprašanja, bodisi notranjega bodisi mednarodnega značaja pokrenila in rešila v korist Trstu, se je zahvaliti vztrajnim prizadevanjem tržaške trgovske zbornice. Posebno znamenito je njeno poročilno in propagandno delo tako v Trstu in v notranjosti Italije, kakor tudi v inozemstvu. Poleg svojega dobro urejenega bulletina, ki izhaja dvakrat mesečno, izdaja trgovska zbornica od časa do časa monografije o posameznih važnih predmetih tržaškega prometa kakor o sladkorju, o lesu itd. Leta 1924 se je tiskalo jako obširno delo o tržaški eko-

nomiji od l. 1919 do 1923, v katerem je pregledno, izkazano celokupno gospodarsko življenje, trgovine in industrija Trsta.

Kot poseben oddelek trgovske zbornice deluje trgovski muzej, kojega namen je, da nudi trgovskemu svetu vsako teoretično in praktično podporo. Nedavno je izdal trgovski muzej jako koristno publikacijo »Almanah za trgovino z bližnjim vzhodom« (»Guida per il Commercio col Levante«), na kojoj hočemo opozoriti naš poslovni svet.

Pred vojno je Trst mnogo delal z državami bližnjega vzhoda. V teh državah so našli proizvodi avstroogrške industrije jako dobra tržišča in iz njih so se uvajali mnogi predmeti, ki so specialitate držav bližnjega vzhoda. V prvih letih po vojni je bilo vsled grško-turških sovražnosti in občne politične neurejenosti zelo težko poslovati z državami okoli Egejskega in Črnega morja, a l. 1923 in 1924 se je poslovanje znatno izboljšalo! Trst, ki je po vojni izgubil mnoga tržišča na drugih straneh, je vedno polagal važnost na trgovino z Levanto kakor na neko vrsto svojega monopola, in v resnici so se po ureditvi političnih prilik pričele oživljati stare trgovske zveze in ž njimi stari promet. V svrhu čim močnejšega razvoja teh zvez je bil izdan prej omenjeni almanah, kojega vsebina se deli na pet delov. Prvi del govori o Trstu kot o vratih Levante, o njegovi trgovski vlogi, pomorskih zvezah, železniškem prometu, pristaniških institucijah in javnih skladiščih, o trgovsko-ekonomskih napravah, zavarovalnih, parobrodni in transportnih družbah. Prvemu delu je dodan tudi naslovnik glavnih trgovskih tvrdk v Trstu. Drugi del vsebuje pregled italijanske industrije in gospodarske pglede držav iz tržaškega zaledja: Avstrije, Jugoslavije, Čehoslovaške, Madžarske in Poljske. Tretji del je najvažnejši in vsebuje pravi trgovski almanah z Levanto. V njem so opisane Albanija, Grčija, Turčija, Bolgarska, Rumunija, Rusija z Ukrajino, Sirija, Palestina, posamezni kraji Mezopotamije in Arabije, Dodekanez, Malta in Ciper. Glede vsake države so navedeni najpotebnejši podatki o politični konstituciji, gospodarski situaciji, industriji, kmetijstvu, trgovini, prometu, bankah, valuti z dodatkom adresarja izvoznikov in uvoznikov. Četrty del ima posebno zelo koristno in praktično študijo profesorja tržaške trgovske univerze in direktorja trgovskega muzeja dr. Giulia Morpurgo o proizvodih Levante. Tu so opisani vsi proizvodi držav bližnjega vzhoda z navedbo kraja, kjer se proizvajajo in v kakih količinah. Peti del vsebuje zbirko raznih zakonskih predpisov v državah Levante glede trgovskih potnikov in zaščite trgovske svojine kakor tudi druge koristne podatke razne vrste.

Naša kraljevina ima zelo velik interes na tem, da stopi v čim tesnejšo zvezo z vsemi državami bližnjega vzhoda, ki se bodo v bodočnosti tako gospodarsko kakor politično bolj in bolj razvijale in krepile. Naš poslovni svet bi se moral spoznati s tržišči, ki niso preveč oddaljena od nas in na kojih bi mi mogli plasirati mnoge naše proizvode. Živahnejše trgovske zveze z Albanijo in Grčijo so že pričele, a treba jih je razširiti tudi na Turčijo, Sirijo, Palestino in Egipt. V tem pogledu more »Almanah za trgovino z bližnjim vzhodom« vrlo dobro služiti. Nekateri deli almanaha so tiskani v francoskem jeziku, ostali v italijanskem jeziku. Cena almanahu je 100 lir in ga je dobiti v založniški knjigarni G. Caprin, Trst, Via Cassa di Risparmio 9.

Trgovina.

Naša zunanja trgovina. V prvem polletju tekočega leta (l. 1924) znaša vrednost izvoza napram vrednosti uvoza 97.9% (109.34%). V posameznih mesecih je bilo razmerje sledeče: januar 107.5% (104%), februar 97.7% (100.5%), marec 115.2% (116.1%), april 79.9% (115%), maj 109.3% (117.2%) in junij 81.4% (103.2%). V navedenem polletju smo uvozili za 4602 milj. dinarjev blaga,

izvozili pa za 4506 milj. dinarjev. Polovico blaga smo uvozili iz Italije (20.94%), iz Čehoslovaške (17.78%) in Avstrije (17.25%), izvozili pa v Italijo (26.7%), Avstrijo (17.41%), v Rumunijo (14.07%) in na Čehoslovaško (9.74%).

Indeksne številke za veletrgovino. — V Avstriji se je indeksna številka za veletrgovino tekom meseca septembra t. l. znižala od 18.817 na 18.340 točk, v Nemčiji se je tekom zadnjega tedna meseca septembra znižala od 125.3 na 124.9 točk, na Ogrskem pa tekom meseca avgusta t. l. znižala od 19591 na 19333 točk. V istem času so se znižala na Ogrskem živila za 1.3%, industrijski produkti pa pa 0.7%.

Zastopstvo za lesne tvrdke v Grški. Grška tvrdka želi prevzeti zastopništvo za razpečavanje umetniško izdelanih lesenih predmetov, ki se uporabljajo za dekoracijo pohištva. Naslov pri Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Avstrijska zunanja trgovina. — Po uradnih podatkih trgovskega ministrstva je Avstrija v prvem polletju t. l. uvozila za 124.7, izvozila pa za 897 milijonov šilingov blaga. Trgovska bilanca za to polletje je torej za 350 milijonov šilingov pasivna. V isti dobi l. 1914 je znašal pasivum 729 milijonov šilingov, letos je torej bilanca za 378 milijonov dinarjev ugodnejša.

Za izvoznike v Kanado. V oktobru p. l. je kanadska vlada izdala naredbo, s katero je prepovedala uvoz blaga, zavitega v slamo, da zaščiti kanadsko živino pred boleznimi evropske živine. Da bi se ne delalo prevelikih zaprek uvoznikom, je kanadska vlada dovolila sicer uvoz blaga zavitega v slamo, vendar samo pod pogojem, da je pošiljka opremljena z veterinarskim spričevalom, ki mora vsebovati gotove od kanadske vlade predpisane izjave. Brez takega, strogo po predpisih izstavljenega spričevala se vsaka pošiljka brezobzirno zavrne pošiljalcu. Zbog tega se priporoča, da se pošiljke v Kanado ne zavijajo v slamo, seno ali drugo blago, ki bi moglo služiti živini za hrano, ampak samo v papir, karton, skobljanec in slično.

Avstrijska trgovinska pogajanja. Zastopnik avstrijske vlade, sekcijski svetnik v ministrstvu zunanjih del, dr. Schüller, se je mudil pretekli teden v Berlinu v svrhu, da pripravi nemško vlado za obnovev trgovskih pogajanj in v informativne svrhe, da dobi jasno sliko o splošnem položaju in o namerah Nemčije. Vprašanje velike važnosti tvori izvoz plemensko živine iz Avstrije v Nemčijo. Avstrija ja primorana izvažati svojo plemensko živino, vendar ji to doslej ni bilo mogoče, ker je uvozna carina v Nemčijo za to blago previsoka. Pogajanja z Ogrsko se uspešno nadaljujejo in se je dosegel v mnogih točkah sporazum. Koncesije avstrijskih agrarcev bodo odvisne od rezultatov pogajanj v Berlinu. Manj ugodna je situacija napram Poljski. Poljska ima velik interes na izvozu premoga, mineralnih olj in žitaric. Radi tega se pričakuje, da se bo Poljska s časom omečila in da bo dovolila Avstriji zahtevane koncesije.

Zastopnik za razpečavanje biljarjev se išče. Interesenti, ki bi hoteli prevzeti to zastopstvo, naj naznanijo svoj natančen naslov zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Prodaja izdelanega lesa. Direkcija šum v Ljubljani razpisuje ponovno prodajo izdelanega lesa za tehnično uporabo drv in lubja loko gozd v gozdnih kompleksih šumskih uprav Bled, Bohinjska Bistrica in Kranjska gora v približni množini 24.722 plm³ smrekovega porabnega lesa, 345 plm³ smrekovih drv in 1069 plm³ smrekovega lubja. Ponudbe, pisane na tiskovini, ki se dobi pri direkciji šum v Ljubljani, je vložiti do 13. oktobra 1925 pri isti direkciji. Predmetna pojasnila daje direkcija šum in šumske uprave na Bledu, v Bohinjski Bistrici in Kranjski gori.

Nemška tvrdka Friedrich Ganz-Alt-heim je bila zbog namere kršitve procedure pri reparacijskih dobavah od nemške vlade kaznovana s tem, da biro reparacijske komisije za plačanje v naturi ne bo priznal izza 1. septembra t. l. eno celo leto nobene pogodbe, sklenjene z imenovano tvrdko.

Jugoslovenska trgovinska agentura v Varšavi. Kakor poročajo iz Varšave je naša vlada ustanovila tam trgovinsko

Kupujte samo prvovrstno domačo svinjsko mast

znamke J. P. znamke

Lastni izdelek tvrdke

JANKO POPOVIČ v Ljubljani

Najnižje cene! Solidna postrežba! — Razpošilja se v sodih po 50, 100 in 200 kg

agenturo, ki naj bi organizirala uvoz poljskega železa, premoga in nafte v Jugoslavijo.

Sprememba borznih uzane na lesni borzi v Pragi. Borzni svet praške lesne borze je na eni svojih zadnjih sej sklenil: Če se pošlje blago alla rinfusa, mora prodajalec skrbeti za deske, ki so potrebne, da se pri pošiljki drži skupaj les in kupec mora plačati za to vsoto, ki se določi in objavi od časa do časa od predsednika komisije za uzaue. Od 14. junija 1924 dalje pa do nove razglasitve je določena ta svota sledeče: Za pošiljke do 105 kvintalov 40 kron, za pošiljke nad 105 kvintalov 45 kron, za pošiljke nad 125 kvintalov 50 kron.

Letni živinski in kramarski sejem v Celju se je vršil v sredo dne 2. oktobra.

Obrt.

Obrtniki in davčne eksekucije. Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani je razposlala vsem zadrugam ljublj. oblasti okrožnico, v kateri jih pozivlja, da naj ji v čim krajšem času sporoče vse slučaje davčnih eksekucij, ki jih je davčna uprava v zadnjem času izvedla, in sicer: ime in priimek obrtnika, obrt, ki jo izvršuje, koliko pomočnik dela in za kakšno svoto je bil zarubljen. Te podatke potrebuje Zveza za svojo akcijo proti krutemu brezobzirnemu postopanju davčne oblasti. Vsi obrtniki, ki so bili v zadnjem času vsled davčnih zaostankov zarubljeni, naj do 15. t. m. sporoče pisмено svoji zadrugi ali direktno zvezi vse zgorajšnje podatke in način kako se je rubež izvršila. Zveza opozarja pri tem, da se naj navedejo podatki točno.

Prodaja cvetlic na živilskem trgu. Z ozirom na to, da je bilo vrtnarstvo z naredbo ministrstva trgovine in industrije z dne 13. julija 1925. Uradni list št. 68/219, uvrščeno med rokodelske obrti, se prepoveduje prodajo umetnih sopkov, vencev in aranžmajev na Vodnikovem trgu vsakomur, ki se ne bi mogel izkazati z obrtnim listom za vrtnarsko obrt. Izvzeti so le oni prodajalci, ki se pečajo s pridelovanjem zelenjave in cvetlic, brez izvežbanega osobja (vrtnarskih pomočnikov) in brez priprav, ki so potrebne za umetno vzgajanje cvetlic kot leh, rastlinjakov itd. Kot taki pridejo predvsem v poštev kmetje, okoličani in zlasti pridelovalci zelenjave v ljubljanskih predmestjih.

Industrija.

Važno za našo kovinarsko industrijo. Ministrstvo trgovine in industrije v Beogradu potrebuje v svrhu izdaje dovoljenj za carineprosti uvoz predmetov, ki se v naši državi ne izdelujejo, podatke o tem, ali se izdeluje v Sloveniji sledeče predmete: 1. Surove strojne transmisij-ske osovine iz Siemens-Martinovega jekla, 2. peteline iz medi in flanže za tekstilne stroje, 3. kolesa iz jeklene litine, 4. jeklene osi, mufe za obode, ekonomična ležišča in drug material, potreben za izdelovanje in konstrukcijo železniških vagonov, 5. kolesje in trde litine za akumulatorske lokomotive ter z osmi iz martinovega jekla, 6. kolesa za tramvajске vozove enostavna in dvojna z zobovjem iz sicilium litiga jekla kakor tudi iz cementiranega in kaljenega materiala. — Tvrdke, ki izdelujejo navedene predmete, naj to naznanijo do 10. oktobra 1925 Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Zaposlenje inozemcev. Ministrstvo za notranje zadeve je poslalo g. velikemu županu v Ljubljani dopis naslednje vsebine: »Izvolite narediti, da se obustavi

izgon onih strancov čije su molbe za uposlenje u toku rešavanja. Novi pravilnik izlazi za nekoliko dana i sve će se molbe naknadno rešavati. Ovo se odnosi na one strance koji se žele uposliti na osnovu zakona o zaštiti radnika i za čiji ostanak od strane policijskih vlasti nema nikakve smetnje.

Produkcija sladkorja v Belgiji. Produkcija sladkorja bo v tem letu nekoliko slabejša, nego je bila v prošlem letu. Vzrok za to leži v tem, da se je v tem letu posejalo mnogo manj sladkorne repe, nego v prošlem letu. V tekočem letu se je nasejalo okoli 8.000 ha. Govori se, da se bo cena sladkorja določila na bazi 85% od cene za surovi sladkor, koji bi saharometrijski dal 14%.

Nov spor v angleški premogovni industriji. Ker ministrski predsednik nikakor noče priznati zahtev rudarskih delavcev, grozi premogovni industriji nova kriza. Sedanja položaja spora se da takole označiti: Najprej je bilo spreženo vprašanje, če veljajo krajevne pogodbe, ki so bile sklenjene med delodajalci in delojemalci in ki majo za podlago nizke plače od lanskega leta, tudi za dobo takozvanega premirja. To premirje med delavci in delodajalci traja do maja prihodnjega leta. Drugo vprašanje v sporu tvorijo brezposelne podpore, ki so bile odtegnjene onim rudarjem, kateri so za delj časa prekinili delo v rudnikih radi prenizkih plač. Na prvo vprašanje je Baldwin odgovoril negativno, glede drugega vprašanja pa se je izjavil nekompetentnega ter pripomnil, da ima v zadevi odtegnjenih podpor odločiti le parlament. Na to so odgovorili delavci, da se ne bodo več udeležili dela v premogovni komisiji, marveč, da bodo sklicali mednarodno rudarsko konferenco, ki bo obravnavala ta vprašanja. Istočasno so izjavili, da bodo izdali na celokupno angleško delavstvo proglas, v katerem bodo obrazložili jedro orisanega spora.

Nemška rudarska družba v Češkoslovaški. Kakor se poroča se ustanovi na Češkoslovaškem družba za eksploatacijo rudnikov za srebro in cink, ki se nahajajo v Merklinu. Ta družba, ki poseduje kapital v iznosu 40 milijonov mark, ima velik del nemških delnic.

Uvoz, izvoz.

Izvoz sliv iz Brčkega. Iz Brčkega se je izvozilo v letošnji sezoni sirovih sliv: Od 7. do 18. VIII. 1925: Avstrija 324.494 kg, Nemčija 34.422 kg, skupno 358.916 kilogramov. Od 19.—25. avg. 1925 Kralj. SHS 1896 kg, Avstr. 461.208 kg, Republika Č. S. 93.216 kg, Nemčija 25.997 kg, Ogrska 17.173 kg; skupno 599.490 kg. Od 26.—31. avg.: Avstrija 337.246 kg, Rep. Č. S. 113.499 kg, Ogrska 99.486 kg, skupno 550.231 kg. Od 1.—7. sept.: SHS 4812, Avstrija 346.984 kg, Nemčija 9227 kg, Ogrska 94.628 kg, skupno 455.651 kg. Od 8.—14. sept.: Avstrija 458.943 kg, Nemčija 83.475 kg, skupno 542.418 kg. Od 15.—21. sept.: SHS 5770, Avstrija 355.207 kg, Nemčija 39.422 kg, 400.399 kilogramov. Od 22.—25. sept. SHS 1220, Avstrija 119.829 kg, skupno 121.049 kg. Skupaj se je izvozilo v Kraljevino SHS 13.698 kg, Avstrijo 2.403.911 kg, v Rep. Č. S. 206.715 kg, v Nemčijo 192.543 kg, na Ogrsko 211.287 kg, vsega skupaj pa 3.028.154 kg. — Razen tega se je utovarilo bosanskih sirovih sliv v Gunji (Slavonija) okoli 20.000 kg. S tem je zaključen letošnji izvoz sirovih sliv.

Denarstvo.

Naša Narodna banka 1922—1925. — Zlato kritje bankovcev Narodne banke je znašalo 31. decembra 1922 64 milijonov zlatih frankov, 31. decembra 1923 68,8, 31. decembra 1924 72,3, 30. junija 1925 72,5. Skupno kovinsko kritje (zlato, srebro, blagajna, zunanji depoti) 31. decembra 1922 349,3 milijonov dinarjev, nato 437,3, 474,3, 461,7; trgovski krediti 1520,7, 1523,6, 1494,9, 1131,4. Državni dolg Narodni banki je znašal 31. decembra 1922 4205,4 milijonov dinarjev, nato 4161,4, 4152,7. Obtok bankovcev 31. decembra 1922 5039,8 milijonov dinarjev, 30. junija 1923 5560,8, 31. decembra 1923 5790,2, 30. junija 1924 5433,9, 31. decembra 1924 6001,5, 30. junija 1925 5644 milijonov. V kovinskem kritju se računa zlato dinar enako dinarju, angleški funt je 25 dinarjev, dolar 5 dinarjev, lira dinar, švicarski frank dinar, tako tudi francoski frank in srebrni dinar.

Nov kovani denar. Začetkom novembra pričakujejo v Beogradu novo pošiljatev kovanega denarja in sicer 20 milijonov komadov po 1 dinar. Ta drobni pride takoj v promet. Novčiči po 50 par pridejo v promet najbrže v drugi polovici oktobra. Papirnati denar po 1 dinar, 50 in 25 para vzame država iz prometa s 1. januarjem 1926.

Ogrska valutna reforma. — Ogrski finančni minister je pripravil predlog zakona o valutni reformi. Po tem predlogu naj pride Ogrska na zlato valuto. Po kakih relaciji se papirne krone pretvorijo v zlato, predlog ne predvideva, ker so ravno v tem oziru merodajni faktorji različnega mnenja. Nekateri zahtevajo, da naj bo ena zlata krona vredna 14.000, drugi 14.500 in nadaljni 15.000 papirnatih kron. Vprašanje relacije se bo v najkrajšem času odločilo.

Znižanje obresne mere. Poštna hranilnica se je pred kratkim bavila na svoji seji z namero, da zniža obresno mero za kredite, katere daje, kakor znano, edino denarnim zavodom.

Italijanski aggio. Italijanski finančni minister je določil aggio za carinska plačila od 5. do 11. oktobra v iznosu 476 lir (lir 100 nominalne carine in 346 lir borznega dodatka).

Banke na Poljskem. V zvezi s plačilnimi težkočami in insolventami več poljskih bank se vprašuje časopisje, če ni na Poljskem preveč bank. V sledečem dobimo na to vprašanje jasen odgovor: V Varšavi je bilo pred vojsko 10 bank, danes jih je 62, v Lvovu 5 in 33, v Poznaju 5 in 28, v Krakovu 5 in 25, v Lodžu 5 in 24, v Katovicah 10 in 22, v Vilni 2 in 15, skupaj v teh krajih 42 in 209; torej jih je danes 167 več, t. j. 400 odstotkov! Na eno prejšnjo pridejo štiri nove.

Carina.

Nepotrebno nagajanje. Pri ljubljanski carinarnici se je udomačila pri nekaterih carinskih uradnikih navada, da zavračajo in ne priznajo izvornih spričeval radi formalnosti, ki nimajo s kontrolo in rednim poslovanjem nobenih zvez. Spričevalo natipkano v dveh barvah, popravljen štampil, kateri se takoj pozna, da je popravljen izstavitelj spričevala in ki nima nobenega bistvenega pomena, vsako še tako majhno in brezpomembno formalnost se uporabi za vzrok, da se spričevalo ne prizna. Spričevalo se zavrne in trgovcu se brezpotrebno nakoplje stroški, ki blago znatno podražijo. Ne bomo nikdar zagovarjali tihotapev, zahtevati pa moramo odločno, da se promet in trgovina radi brezpomembnih formalnosti ne ovira in da se uvoznikom brezpotrebno nagaja in to v veliko škodo konsumentov.

Carinski prejemki v drugi desetini meseca septembra t. l. Naše carinarnice so v drugi desetini meseca septembra t. l. pobrale 68 milijonov dinarjev carine. Največ so pobrale carinarnice: v Beogradu 21,7 milj., v Zagrebu 13,4 milj., v Ljubljani 5,7 milj., v Mariboru 3,7 milj., v Novem Sadu 3,3 milj., v Subotici 2,6 milj., v Sarajevu 1,8 milj. dinarjev. — Napram vsoti, pobrani v prvi desetini t. m., so carinski dohodki padli za 7,7 milj. dinarjev. V isti dobi leta 1924. so znašali dohodki 58 milj. dinarjev.

Promet.

Pritožbe proti novim železniškim tarifam. Proti železniški tarifi, ki je stopila v veljavo 1. t. m., se čujejo od vsepovsod neprestane pritožbe. Tu se je prezrlo to

ali drugo postajo, glede katere bi se moralo določiti gotove popuste, tam se zopet ni uvrstilo gotovo blago v skupino, kamor bi spadalo itd., pogreški, ki so nastali povečini zbog tega, ker se ni delala tarifa skupno z zastopniki gospodarskih krogov. Kakor čujemo, bo ministarstvo saobračaja zahtevalo še tekem tega tedna od zbornice, da imenuje svoje zastopnike za tarifni odbor, ki se bo potem v najkrajšem času konstituiral in začel delovati. Dolgo že odlašajo s sklicanjem tarifnega odbora, pa je zato tako kmalu upravičena bojazen, da tarifnega odbora še ne bo.

Novo poštno znamke. Ministarstvo pošt in brzjava pripravlja nove poštno znamke, ki se bodo znatno razlikovale od dosedanjih. Najprej pridejo v promet znamke po dinarju, 50 in 15 para. Znamke pridejo v promet najkasneje do dveh mesecih.

Povišana taksa za pakete. Poštno ministarstvo je povišalo takso za nujne paketne pošiljke v inozemstvo od Din 7,50 na Din 10.—

Iz naših organizacij.

Merkurjev jour fix. Da se doseže čim ožji stik med članstvom, uvede Trgovsko društvo Merkur v Ljubljani stalne članske sestanke, kjer se bo razpravljalo brez programa o aktualnih zadevah. Prvi sestanek bo v četrtek, dne 8. oktobra ob pol 9. uri zvečer v posebni sobi restavracije »Slonc«. — Odbor.

RAZNO.

Jubilej industrijaleca Karla Pollaka. Znani industrijalec Karel Pollak je praznoval včeraj skupno s svojo soprogo, v krogu svoje družine zlato poroko. Jubilar, ki je leta 1875 ustanovil znano tovarno usnja, katero je znal v kratkem času dvigniti do enega naših največjih velepodjetij, ki je zaslovelo ne samo v naši državi, ampak tudi izven nje preko naših meja, uživa zbog svoje poštenosti, in marljivosti najboljše spoštovanje v vseh krogih. Jubilarntoma želimo še veliko srečnih let!

Novo knjiga! Te dni je izšla v zalogi Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani za naše kovinske in instalacijske stroke neobhodno potrebna knjiga »Obrtno računstvo za stavbno umetno in strojno ključavničarstvo in za železolitstvo.« Knjigo je s sodelovanjem veleindustrijaleca g. Avgusta Žabkarja spisal profesor g. Podkrajšek. V knjigi je računstvo, ki ga rabi v svoji stroki kovinar in instalater, ki hoče napredovati, jako pregledno sestavljeno. Knjiga obravnava v splošnem delu poleg osnovnih, povprečnih in družbenih računov ter enačb merjenje geometrijskih likov in teles ter procentne račune, v svojem strokovnem delu pa kalkulacije, proračune in donosnostne račune. Namenjena ni torej samo za učence na obrtno-nadaljevalnih šolah, ampak tudi za samostojne obrtnike, ki hočejo imeti pregledno zbrane podatke o računstvu svoje stroke. S pridom bo pa knjiga služila tudi učiteljem na obrtno-nadaljevalnih šolah, ker jim bo izdatno olajšala pouk. — Knjiga se naroča naravnost pri Zbornici

za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani ter stane 45 dinarjev.

Skladišče tobaka v Derventi. Uprava monopolov bo otvorila v Derventi v Bosni novo skladišče za fermentacijo tobaka.

Tekstilni vzorni sejem. V Amsterdamu se vrši tekstilni vzorni velesjem v industrijski palači od 7.—16. novembra.

Radio na južnem tečaju. V New-Yorku je prišel norveški parnik, ki se je bil podal v lanskem septembru na jug. Na krovu je imel 120 lovcev na kite; osem mesecev so vršili svoj poklic okoli južnih Shetlandskih otokov, daleč proč od južnega rtiča Južne Amerike. Ladja se imenuje »Fawk« (sokol), kapitan se piše Larsen. Pripovedoval je amerškemu poročevalcu o svojih dogodkih in je podarjal, da se je to potovanje od prejšnjih prav bistveno razlikovalo. To pa zato, ker se lovci nič več niso čutili tako osamljene in zapuščene kot prej, potem radia so bili v vedni zvezi z ostalim svetom. Iger in predstava sicer niso dosti razumeli oziroma slišali, dobili so pa vsak dan razločna brezžična častniarska poročila nemške veleštacije Nauen. Bilo je, kakor bi čitali časopis in vse moštvo je bilo prav zadovoljno. Parkrat so slišali tudi Newyork in San Francisco, a nad vse je bil Nauen. Tako so blizu južnega tečaja vsak dan vedeli kaj se v Evropi dogaja.

Iz zgodovine premoga. Premog poznajo že nešteta stoletja, a tehnično so ga začeli šele prav pozno izrabljati. Theophrastus govori o premogu 300 let pred Kristusom, kovači in kiparji starega veka so premog poznali. Tudi Kitajcem je bil že davno znan; Marco Polo pripoveduje o tem. Evropa je na premog v srednjem veku čisto pozabila, omenja ga neka listina šele v letu 1113, in sicer v avguštinskem samostanu Klosterrode pri Aachenu. Ko so leta 1795 samostan zaprli, je prenehal tudi premogovnik. V okolici Zwickau-e na Saškem so kopali premog najbrž že v 10. stoletju, listinega pa omenjajo šele leta 1348. V Sheffieldu na Angleškem so kopali premog leta 1183, v Belgiji pa prav gotovo okoli leta 1300. V Sleziji se je začelo premogarstvo šele v 16. stoletju, in sicer v Waldenburškem okrožju. Kar so tedaj premoga nakopali, so ga porabili v kovaški obrti. Saj so imeli v gozdih tedaj še tako ogromne zaloge lesa, da premog kot kurivno sredstvo prav nič ni prišel v poštev. Šele okoli leta 1750, ko so se začeli gozdi redčiti, so začeli rabiti premog tudi za kurivo. Razvoj je pa napredoval le prav počasi. Kako počasi je šlo, vidimo iz primerjanja let 1860 in 1921, koliko so nakopali takrat in koliko sedaj. Za enoto vzamemo 1000 ton = 1 milijon kilogramov. Leta 1860 so nakopali 12347,8 takih enot črnega premoga in 4382,7 enot rjavega, leta 1921 pa črnega 136.210 enot, rjavega 123.011. Ko bo premog izčrpan, pridejo na vrsto druga sredstva. Petrolej že poznamo; za njim bo prišel škrlj, ki ga bodo stiskali, nato alkohol, solnčna toplota, plima in oseka itd. Skrb, da bi kuriva kdaj zmanjkalo, je neutemeljena.

Drobne vesti. Zlato v Sibiriji dobavljata dve organizaciji, ki dasta 67% vse ruske zlate produkcije. V operacijskem letu 1923—1924 je dala ena družba 6740,1 kg zlata, druga 883,7 kg, skupaj 7623,8. Letos sta dali do konca julija 8196,9 kg zlata. Povprečna produkcija na mesec znaša 635 kg v lanskem in 820 kg v letošnjem letu. — Pravico izvažanja ruske manganove rudnine ima ameriški koncesionar Harriman. Sedaj so koncesijo podaljšali. — V Rigi je kupil ruski komisariat za zunanjo trgovino prostor blizu pristanišča za skladišča in rezervoare nafte. — Romunski eksport je bil v prvem letošnjem četrtletju večji kakor v drugem; žita so izvozili v prvem za dve milijardi lejev, v drugem za eno, živine za 870 in za 850 milijonov lejev. — Angleži so naročili na Ruskem poldrugi milijon ton pšenice. To je prva pošiljava žita iz Rusije v Anglijo, odkar se je vojska končala. Upajo, da bodo z ruskim žitom paralizirali ameriško špekulacijo. 70.000 HP turbine imajo sedaj ob padcu Niagara. Na minuto se za učeje 107krat, padec je 70 metrov. Če je treba, grede tudi do 80.000 HP. — Dolej je šla najgloblja vdolbina v zemljo 2249 metrov globoko. V Pensilvaniji v Ameriki so pa sedaj pri iskanju zemskega plina prišli še 18 metrov globlje, do 2258 metrov.

Vrtali so 31 mesecev in je stalo vrtanje 150.000 dolarjev. Temperatura se je dvignila na 63° Celzija. V označeni globini so prišli do plina; ob pritisku 240 atmosfer pride vsak dan 6000 kub. metrov plina na dan. — Amerikanci so spremenili parnik »Ethyl« v plavajočo tovarno; iz Atlantskega oceana naj dobavljajo bromovo sol. Ta način dobave bo po zatrtjevanju strokovnjakov veliko cenejši kakor bi pa opravila proizvodnjo kemična tovarna na celini. Na minuto bodo predelali 7000 litrov morske vode in bodo dobili na mesec do 50.000 kg bromove soli. Potujoča oziroma plavajoča tovarna se je podala koncem aprila na pot po morju in so vsi radovedni, kakšni bodo rezultati. Umetni dež so po ameriškem načinu napravili tudi pri Karlsruhe na Nemškem. Naredili so napravo za dobivanje vode s kapaciteto 150 kubičnih metrov na uro. Vodo dobijo iz globine 12 metrov in jo na poseben način enakomerno razdelijo po polju. Prvi čv Evropi so napravili oblak, kar so doslej mislili, da je nemogoče; 300 metrov je bil oblak dolg in 12 do 13 metrov širok. Ta oblak, ki vodo enakomerno razdeljuje, sedaj na Badenskem vodijo sem in tja in dobivajo posestva zmeraj dosti potrebne vode. Toplota, voda in gnojila so tamošnje poljedelstvo zelo hitro dvignila. — Najdaljša telefonska zveza je v Ameriki; dolga je 8800 kilometrov. Napravili so zvezo Los Angeles—Key West—Havana—New Mexico—San Francisco.

Ljubljanska borza.

V sredo, 7. oktobra 1925.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz leta 1921 den. 81; Loterijska državna renta za vojno škodo den. 340, bl. 352; Zastavni listi Kranjske deželne banke den. 20; bl. 25; Kom. zadolžnice Kranjske dež. banke den. 20, bl. 25; Celjska posojilnica d. d., Celje den. 201, bl. 204; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 225, bl. 240; Merkantilna banka, Kočevje den. 101, bl. 102, zaklj. 101; Prva hrvatska štedionica, Zagreb den. 1000, bl. 1010; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana den. 175, bl. 185; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana den. 123, bl. 127, zaklj. 125; Trbovelj. premogokopna družba, Ljubljana den. 358; Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvođe d. d., Ljubljana den. 120;

»Stavbna družba« d. d., Ljubljana den. 165, bl. 180; »Šešire, tovarna klobukov d. d., Škofja Loka den. 125, bl. 150.

Blago: Bukovi hlodi poljubne dolžine, od 25 cm naprej, feo nakl. post. 2 vag., den. 225, bl. 225, zaklj. 225; Late 25/50, 30/50 monte, feo meja bl. 550; frize od 4—10 cm, od 25—60 cm, feo meja blago 1300; hmelovke, ravne neobeljene od 6 metrov naprej, komad feo meja bl. 6.25; pšenica domača, feo Ljubljana den. 255; koroza stara, feo sremska post. den. 180, bl. 185; koroza nova, umetno sušena, feo sremska post. bl. 162.50; koroza nova, par. slav. post., okt., nov., dec., 100% kasa pri sklepu bl. 122.50; koroza nova v storžih, par. slav. post. bl. 75; fižol ribničan, feo Ljubljana den. 320; fižol mandolon, feo Ljubljana den. 300; fižol prepečar, feo Ljubljana den. 350; orehi prekmurški, feo nakl. postaja den. 700; krompir beli gladki, feo nakl. postaja den. 65.

Špago dretu in vse vrste vrvarskih izdelkov ter v to stroko spadajoče blago dobite v skladišču „KONOPJUTA“ Ljubljana Gosposvetska 2

TRŽNA POROČILA.

Znižanje cen sladkorja. Nekateri listi poročajo, da so se cene sladkorja radi znižanja železniške tarife v Beogradu znižale za Din 0.60 pri kilogramu. V vednost konzumentom pojasnjujemo, da so bile cene pred sedanjim znižanjem v Beogradu mnogo višje kakor pa v Sloveniji in da se nanašajo sedanje cene kristalnega sladkorja 12 Din, sladkorja v kockah 13.50 Din ter surovega sladkorja 11 Din le za Beograd in kraje v najbližji okolici sladkornih tovarn. Navedene cene veljajo seveda le za celovagonske odjeme.

Za kraje v Sloveniji so pa cene višje radi tega, ker smo od sladkornih tovarn bolj oddaljeni in znaša tudi voznina za pošiljke v naše kraje mnogo več.

Tržaški žitni trg. Na tržaškem žitnem tržišču ni napram ponudbam nobenega večjega povpraševanja. Koncem tega tedna se je nudila jugoslovenska koroza franko Postojna tranzit nezacarinjena po 88—90 lir kvintal, medtem ko je notirala

zacarinjena in obdavčena v Trstu 122 do 124 (seveda pri neznatnem povpraševanju), domača v leticah po 70, umetno sušena nova domača rinfusa je beležila od 110—120 lir za stot. Pri ječmenu je bilo mogoče ugotoviti ceno 155—160 lir. Oves (vagonsko blago) je notiral: madžarski v tranzitu 100—102, ameriški 108, romunski Trieste cif 94 za met. stot. Madžarski in romunski otrobi so se ponujali v tranzitu po 95—100; domači 17, italijanskih mlinov pa po 120 lir za met. stot. Kakor prejšnje je tudi ta teden ostala bela moka brez večjih zaključkov. Zabeležiti je povprečen padeč cen po 5 lir pri stotu. Edino fižol je mogel obdržati svojo ceno in se celo nominalno dvigniti za 5 do 8 lir pri met. stotu, toda tudi po njem se ni veliko povpraševalo.

Tržne cene v Celju (1. oktobra). Govedina: v mesnicah: I. vrste 18, II. 16; na trgu: I. 18, II. 16, III. 12—14, 1 kg vampov 9, pljuč 18. Svinjina: 1 kg prašičjega mesa I. 30, II. 25, pljuč 15, jeter 17, glave 13, slanina I. 32, II. 30, na debelo 29, masti 34, ameriške 31, šunke 35, prekajenega mesa I. 32, II. 30. Klobase: 1 kg krakovskih 40, debrecinskih 35, hrenovk 30, safalad 30, svežih kranjskih 40, suhih kranjskih 50, brunšviških 15. Perutnina: 1 piščanec majhen 15, večji 20, kokoši 40, petelin 40, raca 35, gos 60, puran 60, domač zajec manjši 10, večji 25 Din. Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka 2.50—3, kisle smetane 15, 1 kg surovega masla 50, čajnega 64, masla 34, bohinskega sira 45, trapistovskega 30—35, ementalkega 60, sirčka 12, eno jajce 1.50—1.75 Din.

Cene špecerijskemu blagu v Celju (1. oktobra). 1 kg kave Portoriko 72, Santos 60, Rio 52, pražene kave I. 84, II. 70, III. 60, kristalnega sladkorja 14.50, sladkorja v kockah 16.50, kavne primesi 22, riža I. 12, riža II. 6.50—9, 1 liter namiznega olja 26, 1 kg soli 4.50, 1 kg testenin I. 15, II. 11 Din.

Mlevski izdelki na trgu v Celju (1. oktobra). 1 kg moka št. 00 4.90, št. 0 4.90, št. 2 4.60, št. 4 4.30, št. 6 3.90, št. 7 2.50, ržena moka 4.40, kaša 6, ješprenj 4.50, koroza moka 2.90, koruzni zdrob 3.60, pšenični zdrob 5.40, ajdova moka I. 6.40 Din.

Cena sladkorja v Trstu. V Trstu je notiral sladkor zadnje dni pretečenega tedna: normalni kristalni prompt 14.15 do 14.10, za oktober—december 13.10, v kockah 15.10 do 15.15 funtov za eno tono.

Dunajski goveji sejem (5. oktobra). Dogca 2467 komadov. Od tega 436 komadov iz Jugoslavije. Vse vrste živine so se podražile za 15 grošev pri kg. — Notirajo za kg žive teže: voli I. 1.80 do 2 (izjemno 2.05 do 2.30), II. 1.50 do 1.75, III. 1.30 do 1.45; biki 1.30 do 1.70 (1.80); krave 1.25 do 1.70 (1.80) in slaba živina 0.80 do 1.25.

Dunajska borza za kmetijske produkte (5. oktobra). Na dunajskem tržišču ni nikake kupčije. Amerika je javila koncem prošlega tedna zopet nižje tečaje, kar je oslabilo tendenco na Dunaju, kjer so cene popustile, dasi ponudbe niso obilne. Notirajo za 100 kg vključno blagovnoprometni davek brez carine na de belo v Silingih: pšenica domača 36.50 do 38, madžarska s Pottisja 42 do 43, madžarska 38.50 do 40.50; rž: domača marchfeldska 29 do 29.50; ječmen domači 35 do 41, slovaški 41 do 45; turščica: 30.75 do 31.75; oves: 28 do 31.

Cene plemenitih metalov v Parizu. V Parizu so se prodajali plemeniti metali dne 17. septembra t. l. (računajoč za 1 kg čistega metala) po naslednjih cenah: 1. zlato pri kupovini 14.250 fr., pri prodaji 14.800 fr.; 2. srebro pri kupovini 485 fr., pri prodaji 540 fr.; 3. platina pri kupovini 78.000 fr., pri prodaji 83.000 fr.; 4. iridirana platina, 25%, 143.750 fr.; 5. iridijum 320.000 fr.; 6. srebrni nitrat 358 frankov.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija drž. železnic v Ljubljani sprejema do 16. oktobra t. l. ponudbe za dobavo sukanca, za dobavo verig, za dobavo grafitnih predvnihih masilk; do 20. oktobra t. l. ponudbe za dobavo 3000 kg lesenega cementa. — Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odelenju te direkcije. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 28. oktobra t. l. pri artiljerijski radionici Dravske diviz. oblasti v Ljubljani glede dobave cina, svinca, železne, cinkaste in pocinkane pločevine. — Dne 30. oktobra t. l. pri direkciji drž. železnic v Sobotici glede dobave šamotne opeke; pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave železa, železne pločevine in žice itd.; pri direkciji drž. železnic v Sarajevu glede dobave barv.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

ESENCI

za rum, konjak, likerje in žganje

Ekstrakti in arome
za nealkoholne pijače vseh vrst

Koncentrirani sadni eteri
za aromatisiranje kavnih in sladkih

PRAVI MALINOVEC
Sadni grog (Punsch)

== Limonov sok ==
priporoča:

Srečko Potnik in drug
Ljubljana, Metelkova ul. 13

!! Zahtevajte cenike !!

Najcenejši in čisti
predtisk ženskih ročnih del

v narodnih in modernih vzorcih. Predtiska se tudi na poslanem blagu.

Matek & Mikeš

LJUBLJANA — Dalmatinova ulica šte. 13.

GROM

D. Z. O. Z.

carinsko posredniški in spedijski bureau

LJUBLJANA

Kolodvorska ul. 41

Naslov brzojavkam:

„GROM“

Podružnice:

MARIBOR, JESENICE, RAKEK.

Telefon interurban

šte. 454

Obavlja vse v to stroko spadajoče posle najhitreje in pod najkvalitetnimi pogoji.

Zastopniki družbe
spalnih voz
S. O. E.
za ekspresne pošiljke.

Veletrgovina

A. SARABON

v Ljubljani
priporoča

špecerijsko blago

raznovrstno žganje

moko in

deželne pridelke

raznovrstno

rudniško vodo

Lastna pražarna za

kavo in mlin za di-

šave z električnim

obratom.

CENIKI NA RAZPOLAGO!

KJE SE KUPI?

Le pri tvrdki

Josip Petelinc

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika ob vodi. Najboljši šivalni stroj za rodbinsko ali obrtno rabo, svetovno znani in znani Gritzner - Adler - Phonix. Istotem posamezne dele za stroje in kolosa, igle, olje, jermere, pnevmatika, Peuk o vezanju na stroj brezplačno! — Večletna garancija! Na vel ko! Na malo!

Galanterija! ter modno blago, pletenine, nogavice, sukanec, vezanine, gumbe modne biserne in druge, palice, nahrbtniki, nože, jedilno-orodje, škarje itd. se dobi najugodnejše pri

Josip Petelinc
Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika Na veliko! ob vodi. Na malo!

TISKARNA „MERCUR“

TRG. IND. D. D.

Tiska knjige, pravila, cenike, račune, letake, časopise, lepake, brošure, posetnice in razglednice. Izvršuje vsakovrstne trgovske kakor tudi vse druge uradne tiskovine. Lastna knjigoveznica.

LJUBLJANA - SIMON GREGORČIČEVA UL. 13. - TELEFON 552